

Minek nevezzetek?

MI vagy AI?

How can I call you?

"MI vs AI"

Bódog András¹ 

¹ Vörösmarty Mihály Könyvtár
bodog.andras@vmk.hu

Beérkezett: 2026. 09. 07. / Elfogadva: 2026. 09. 07. / Publikálva: 2026. 09. 24.

A mesterséges intelligencia rövid megnevezésére a magyarországi szakirodalomban és köznyelvben a magyar és az angol nyelvű rövidítés használata egyaránt bevált gyakorlat. Az adott kommunikáció kontextusától függ, hogy melyik változatot alkalmazzuk. Az írás a mesterségesintelligencia-alkalmazások mindennapokban való elterjedésének figyelembevételével amellet érvel, hogy miért az angol rövidítés általános használata a praktikusabb.

mesterséges intelligencia, terminológia, tudományos kommunikáció, közbeszéd

In Hungarian academic literature and everyday language, it is common practice to use both the Hungarian and English abbreviations for 'artificial intelligence'. Which version is used depends on the context of the communication in question. Taking into account the widespread use of artificial intelligence applications in everyday life, this article argues that the general use of the English abbreviation is more practical.

artificial intelligence, terminology, scientific communication, common talk

1. Bevezető

A címben szereplő kérdésre a válasz röviden az, hogy bármelyik jó, de az egyértelműség érdekében ajánlott a nemzetközileg is használt AI mellett kitartani. Az alábbiakban megvizsgáljuk, hogy miért.

2. Az MI-től az AI-ig

Mielőtt a mesterséges intelligencia néhány évvel ezelőtt berobbant volna a mindennapokba, fogalmilag a téma gyakorlatilag szinte csak az informatika és társterületei, a jövőkutatás, illetve a tudományos-fantasztikus (népszerűbb nevén sci-fi, csakhogy hasonló etimológiai példával is éljek) irodalom/média tárgykörébe tartozott, és már akkor is mind a magyar, mind az angol rövidítés megszokott volt, de nem túlzás kijelenteni, hogy az MI volt az elterjedtebb.

Ezt talán a Fekete István, Gregorics Tibor, Nagy Sára szerzőtrío *Bevezetés a mesterséges intelligenciába* című 1990-es tankönyve¹ példázza a legjobban, valamint az interneten elérhető számtalan releváns tananyag, ahol konzisztensen az MI-t használják és a felsőoktatási szakokon, valamint az oktatás egyéb helyszínein is általánosan elterjedt a magyar rövidítés.² Emellett érdemes megemlíteni a 2018-ban alakult Mesterséges Intelligencia Koalíciót,³ az annak részeként működő *Mesterséges Intelligencia* című szakfolyóiratot,⁴ vagy akár a magyar állam Mesterséges Intelligencia Stratégiáját,⁵ amelyekben az MI konzisztens használata kvázi, az Európai Parlament és Tanács 2024/1689 rendelete⁶ pedig jogilag is hivatalossá teszi a magyar alakot. Ezeket figyelembe véve vita nélkül rövidre is zárhatnánk eme etimológiai kérdéskört, ám napjainkra történt egy nem elhanyagolható fordulat, amely alapjaiban változtatja meg a témához való hozzáállást a nyelvben is: a mesterséges intelligencia egyik pillanatról a másikra megjelent a mindennapokban.

Az MI kvázi hivatalos használata azért is volt zökkenőmentes, mert egyértelmű kontextuális környezetben történt, legyen szó informatikai fejlesztésről, információtudományi kutatásról vagy sci-fi történetről. Mára azonban olyan mértékben jelentek meg AI-generált tartalmak a hirdetésekben, az ismeretterjesztésben, a vizuális művészetekben, a politikában, a szórakoztató műfajokban (csak hogy néhány alkalmazást említsek a végtelen lehetőség közül), hogy a mesterséges intelligencia kérdésköre szó szerint az átlagember nyakába zúdult a zártabb akadémiai és szakmai körökből. Közülük ezért már nem csak a science-fiction-fogyasztók ismerik a mesterséges intelligencia fogalmát. A mindennapi közbeszédben azonban már nem teljesen problémamentes a magyar rövidítés használata, hiszen annyira elterjedté váltak az AI-megoldások, hogy sokszor megszűnt az „MI” azonnali megértéséért szükséges kontextuális környezet. Nézzünk egy nagyon egyszerű, de a mindennapi társalgásban könnyen előfordulható példamondatot:

- Láttad az új MI-t?
- A mit?
- Mesterséges intelligenciát.
- Persze, tegnap kipróbáltam.

Ez nyilván sarkított példa, hiszen már az első kérdésnél lehetett volna egyértelműbben fogalmazni, de a hétköznapi élőbeszédben az emberek többsége kerüli a tudományos kommunikációban megszokott egyértelműséget, és pongyolábban fogalmaz. A példa elsődleges célja azonban az „MI” félreérthetőségének demonstrálása. A tematikus kontextus nélkül részletesebb felvezetést igényel a magyar rövidítés használata. Amennyiben az angol rövidítést általánosan használni kezdjük helyette, az lényegesen egyszerűbbé teszi a kommunikációt, hiszen az aktuális kontextustól függetlenül a mesterséges intelligenciát értjük alatta.

- Láttad az új AI-t?
- Persze, tegnap kipróbáltam.

Az MI kontextusfüggetlen félreérthetőségének alátámasztására tegyünk egy másik kísérletet. A legnépszerűbb webes keresőmotorral keressünk rá előzményektől mentes ablakban mindkét rövidítésre. Kontextus nélkül az „mi”-re megkapjuk egy kínai mobilkészítők cég fizetett hirdetéseinak garmadáját, pont így nevezik egy terméküket, de a személyes névmást használó filmcím is megelőzi a *Mesterséges Intelligencia Koalíció* vagy a *Mesterséges Intelligencia Nemzeti Labor* webhelyeit a találati listában. A találati lista szempontjából mindegy, hogy az „mi” vagy az „MI” formára keresünk rá, de a Google AI-alapú áttekintése egyértelműen különbséget tesz, és a nagybetűs alaknál már feltűnteti a mesterséges intelligenciát is a keresés lehetséges tárgyaként. Az „ai”-ra keresve egyértelmű a helyzet, az első oldalakon gyakorlatilag Steven Spielberg 2001-es *A.I. – Mesterséges értelem* című filmje az egyetlen nem vegytisztán mesterséges intelligenciával foglalkozó találat. Persze ennek a sci-fi-műnek is az AI a témája, de már a magyar cím fordítása is jelzi, hogy a szakmai közegen kívül mennyire nem volt ismert bő húsz éve a szakkifejezés a közbeszédben.

3. Válasz: AI

Az AI jövevényszóként való átvétele tehát megoldást kínál a közbeszédben a mesterséges intelligencia rövid, egyértelmű kifejezésére („é-ájként” vagy fonetikus „a-i-ként” ejtve egyaránt). Érthető, ha a magyar nyelv épségét védők idegenkednek az angol forma átvételétől, de az eset korántsem példa nélküli, főleg informatikai területen. Ahogy haladtunk előre a kilencvenes években, egyre inkább az angol kifejezések épültek be az informatikai szaknyelvbe és onnan gyakran a közbeszédbe. Például a hajlékonylemezről flopi, a világhálóból web lett az általánosan használt forma, de a legjobb példa talán a nemzetközileg használt angol elterjedésére a drótposta helyett használt e-mail. Az angol nyelvű, de nemzetközileg használt informatikai standardok rövidítéseit is változtatás nélkül vesszük át, miközben magyarázatként vagy a teljes szövegalak használatkor a magyar változatot alkalmazzuk (pl. FTP, HDMI, USB, IoT). Nem is említve az olyan jövevényszavakat, mint a chat vagy a like (vagy lájk). A gyakorlatilag világpolgárnak tekinthető fiatal generáció nyelvhasználatában mindennapos az angol jövevényszavak beépülése a szlengbe. Amennyiben ők nem részesülnek magyar nyelvű szakmai formális képzésben, már jó eséllyel sosem fognak találkozni az MI rövidítéssel, miközben az AI használata és az angol rövidítés értelmezése már ma is a mindennapjaik részét képezi.

Az AI használata melletti további érv, hogy a konkrétan megvalósuló és alkalmazható-megvásárolható termékek zömére AI-ként hivatkoznak a marketingjükben.⁷ Ha valaki ma kezdőként egy mesterségesintelligencia-alkalmazást kíván kipróbálni, annak AI-t kell magyarul is keresnie, MI-re az elméletet fogja megtalálni, hacsak az adott anyagban nem ügyelnek mindkét rövidítés feltüntetésére. Ennélfogva nem pusztán a „hunglish”-t beszélő fiatalok számára jelenti az AI a mesterséges intelligenciát a közbeszédben, hanem bárkinek, aki most találkozik először ezzel a technológiával. A fogalmi képzavart tovább bonyolítja, hogy már időnként előfordul az MI „em-áj-ként” való kiejtése is, ami a magyar rövidítés szakmai kontextusból való hiányos „kiszakadását” jelzi a közbeszédben.

4. Konklúzió

Összegezve elmondhatjuk, hogy az MI és az AI használata egyaránt megfelelő, figyelembe véve a magyar nyelvtan szabályait és az informatikai-információtudományi szaknyelv hagyományait és követelményeit egyaránt. Az adott szervezet hagyományai és célcsoportja határozza meg az alkalmazott rövidítést. Tudományos kommunikációban gyakorlatilag egyáltalán nem probléma az MI további használata magyar publikációkban, azonban véleményem szerint szakmai felelősség a közbeszéd és a szakterminológia lehetőség szerinti összehangolása, hiszen a magyar nyelvben – ellentétben az angollal – sokszor túlságosan nagy a szakadék a szaknyelv és a mindennapi beszéd között. A tudományos kommunikációra is tökéletesen alkalmas AI használata ilyen kompromisszumot képezne ezen a megkerülhetetlen új szakterületen, hiszen könyvtárosként és/vagy információtudománnyal foglalkozó kutatóként/oktatóként a célunk az is, hogy hidat és ne egy újabb kommunikációs falat építsünk az általunk támogatandó célközönség felé.

Jegyzetek

¹ Fekete, I., Gregorics, T., Nagy, S. (1990) *Bevezetés a mesterséges intelligenciába*. LSI Oktatóközpont, Budapest. ISBN: 963-576-015-9

² Megtekintett felsőoktatási és egyéb példák: BME Mesterséges intelligencia informatikus mesterszak (<https://felvi.bme.hu/szak/mesterseges-intelligencia-informatikus-msc>), Gábor Dénes Egyetem Mesterséges Intelligencia Tudásközpont (<https://mijovunk.hu/>), EU ENARIS Az MI alapjai (<https://enaris.org/material/hu/AI%20Basics/>), SZTE Elektronikus Tananyag Archívum (<https://eta.bibl.u-szeged.hu/1583/>), Neumann János Számítógéptudományi Társaság (<https://njszt.hu/hu/news/2026-06-10/workshopot-tartottunk-az-icdl-mesterseges-intelligencia-mi-modulvizsgara-valo>) (Utolsó elérés: 2026. 09. 06.)

³ Mesterséges Intelligencia Koalíció. Elérhető: <https://mik.neum.hu/> (Utolsó elérés: 2026. 09. 06.)

⁴ Mesterséges Intelligencia. Elérhető: https://www.kpluszf.com/mi_archivum/ (Utolsó elérés: 2026. 09. 06.)

⁵ Magyarország Mesterséges Intelligencia Stratégiája (2025–2030) (2025. 09. 03.) Elérhető: <https://mik.neum.hu/wp-content/uploads/2025/09/Magyarország-Mesterseges-Intelligencia-Strategiaja-2025-2030.pdf> (Utolsó elérés: 2026. 09. 06.)

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1689 Rendelete (2024. június 13.) a mesterséges intelligenciára vonatkozó harmonizált szabályok megállapításáról, valamint a 300/2008/EK, a 167/2013/EU, a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1139 és az (EU) 2019/2144 rendelet, továbbá a 2014/90/EU, az (EU) 2016/797 és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról (a mesterséges intelligenciáról szóló rendelet) (2024. 07. 12.) Elérhető: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj> (Utolsó elérés: 2026. 09. 06.)

⁷ Néhány példa: Google Gemini (<https://gemini.google.hu/about/?hl=hu>), ChatGPT (<https://help.openai.com/hu-hu/articles/9260256-chatgpt-capabilities-overview>), Microsoft Azure AI ismertetője (<https://azure.microsoft.com/hu-hu/resources/cloud-computing-dictionary/what-is-artificial-intelligence>) (Utolsó elérés: 2026. 09. 06.)